

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

พนนิดา แก้วสระแสน

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อีเมล: pannida7156694@gmail.com

พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อีเมล: pongsak@kru.ac.th.

มิตภาณี พุ่มกล่อม

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

อีเมล: Pianohawi@gmail.com

Received: July 1, 2022 Revised: July 1, 2022 Accepted: July 1, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 269 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านกระตุ้นทางปัญญา รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการรับรู้อารมณ์ของตนเอง รองลงมาคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง ด้านการมีทักษะทางสังคม และด้านการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่าในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความฉลาดทางอารมณ์

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND EMOTIONAL INTELLIGENCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

Pannida Keawsasean
Kanchanaburi Rajabhat University
Email: pannida7156694@gmail.com
Pongsak Ruamchomrat
Kanchanaburi Rajabhat University
Email: pongsak@kru.ac.th.
Mitparnee Pumklom
Kanchanaburi Rajabhat University
Email: Pianohawi@gmail.com

Abstracts

The purpose of this research were to study transformational leadership of school administrators, emotional Intelligence of school administrators and the relationship between transformational leadership and emotional intelligence of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4.

The samples used in this research consisted of 269 teachers in schools. under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, obtained by proportionate stratified random sampling according to school size. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with content validity at 0.67-1.00 and reliability at 0.95. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of the research were as follows:

1. Transformational leadership of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, overall and in each individual aspect were at a high level, ranking in the order as intellectual stimulation, consideration of individuality, inspiration and ideological influence.

2. Emotional Intelligence of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, overall and in each individual aspect were at a high level, ranking in the order as the aspect of self-awareness, self-motivation, emotional self-regulation, social skills and understanding others' emotions.

3. the relationship between transformational leadership and emotional intelligence of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4. in overall and each aspect, was a high level positive correlation of statistical significance at 0.01

Keywords : Transformational Leadership, Emotional Intelligence

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง กระแสโลกาภิวัตน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อหลาย ๆ ประการในสังคม ไม่เว้นแต่ระบบการศึกษาที่ได้มีการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเพื่อก่อให้เกิดความพัฒนาและความทันสมัยในองค์ความรู้อยู่เสมอ ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ โดยเฉพาะด้านการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ และความสามารถตรงตามความต้องการของสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข การที่ปรับตัวในด้านการศึกษาไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน จะส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลาย ๆ ด้านตามมาอีกด้วย อันจะเห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ และสภาพวิกฤติที่ตกต่ำทางสังคม ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัด ประเทศไทยจึงหันมาให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการวางแผนพัฒนาระบบการศึกษาและการพัฒนาคนในประเทศไทยให้มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ มีความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถรอบรู้ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการศึกษาของประเทศภูมิภาค ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่รอบรู้เท่าทันโลก โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และผลกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่มีความรู้ มีทัศนคติที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรมมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพมนุษย์ของประเทศ เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม รวมไปถึงการสร้างศักยภาพของคนให้มีความรู้ความสามารถและอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม พัฒนาคุณภาพของคนให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นคนพึ่งตนเองและก้าวทันโลก สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นยอมรับการเปลี่ยนแปลงบนเงื่อนไขความรู้ควบคู่คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันคนอื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 4-5)

การพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดเวลาได้นั้น ต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีนั้น จึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นที่ยอมรับมากใน

ปัจจุบันเพราะได้รับความพึงพอใจและมีอิทธิพลต่อผู้ตาม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการ กระบวนการและวิสัยทัศน์ในการทำงาน เป็นผู้นำความคิดสร้างสรรค์มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา กล้าคิด และลงมือทำสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่ยึดติดกับวิธีการหรือประสบการณ์เดิม มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นำมาสร้างเป็นวิสัยทัศน์ที่ท้าทายและสามารถขับเคลื่อนทิศทางการ ศึกษาที่ชัดเจน จูงใจให้คนที่เกี่ยวข้องพร้อมร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการทำให้วิสัยทัศน์นั้นให้สำเร็จ ตามทฤษฎีของเบสและอวอลิโอ ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถเห็นได้จากผู้นำที่มี ลักษณะของการกระตุ้นให้เกิดการสนใจในระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตาม ทำให้เกิดความตระหนักรู้เรื่อง ภารกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร พัฒนาความสามารถของบุคลากรให้มีศักยภาพมากขึ้น ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจึงนับเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษาทั้งด้านประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาและประสิทธิผลขององค์การทางการศึกษา (Bass & Avolio, 1994, p. 103)

ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานในองค์กรให้ประสบความสำเร็จและมี ประสิทธิภาพ แต่ผู้บริหารก็เป็นบุคคลเหมือนคนทั่ว ๆ ไปที่ย่อมมีอารมณ์ มีความรู้สึกนึกคิด มี พฤติกรรมที่ต้องการแสดงออกมา แต่เนื่องจากผู้บริหารหรือผู้นำเป็นจุดศูนย์กลางของกลุ่มและเป็น บุคคลที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างมาก อารมณ์ของผู้บริหารย่อมส่งผลหรือมีอิทธิพลทำให้ลูกน้องมีอารมณ์และรู้สึกตามไปด้วย ความ ฉลาดทางอารมณ์ จึงเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานในปัจจุบัน เป็นแนวทางในการ ประยุกต์ใช้และการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำ เป็นความสามารถในการบริหารจัดการด้าน อารมณ์ของผู้บริหารในการรับรู้ความรู้สึกของตนเองและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เพื่อเป็นการสร้าง แรงจูงใจในการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่นที่อยู่ทั้งภายในและภายนอกขององค์กร ถ้าผู้บริหารมีทักษะความฉลาดทางอารมณ์ที่ดี สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกมา ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลดีต่อตนเองและความสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง (Goleman, 1998, pp. 32-33)

ผู้บริหารสถานศึกษายุคการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อคุณภาพและความสำเร็จ ของการบริหารงานในสถานศึกษา การที่จะเป็นผู้บริหารยุคใหม่จะสามารถพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ได้ดีนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1)การ มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เป็นการมีวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ ที่ชัดเจน จะช่วยสร้างความยอมรับนับถือและ ศรัทธาแก่ผู้ร่วมงาน 2)การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงาน จะทำให้ผู้ร่วมงานให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย 3)การกระตุ้นทางปัญญา เป็นการส่งเสริมบุคลากรให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และ4)การคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล เป็นการมองเห็นถึงจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล จะทำให้ ผู้บริหารมอบหมายงานตรงความสามารถของแต่ละบุคคล ส่งผลให้งานออกมามีประสิทธิภาพ ซึ่ง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานในองค์กรแล้ว จำเป็นจะต้องมีความฉลาดทาง อารมณ์ควบคู่กันไปอีกด้วย เพราะความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน บริหารคน เป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองที่ เหมาะสม ความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การรับรู้อารมณ์ของตนเอง ทำให้ผู้บริหาร ตัดสินใจในเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผล 2)การจัดการอารมณ์ของตนเอง ทำให้ผู้บริหารสามารถบริหาร

จัดการอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างชาญฉลาด 3) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง จะช่วยให้ผู้บริหารมีกำลังใจและมีแรงกระตุ้นให้ตนเองมีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างมีความสุข 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นก่อนตัดสินใจทำอะไรสักอย่าง ช่วยให้ผู้บริหารตอบสนองอารมณ์ความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้เป็นที่รักใคร่ของผู้ร่วมงาน และ 5) การมีทักษะทางสังคม จะช่วยสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสามัคคีและลดความขัดแย้งในการทำงานได้ ดังนั้น ความฉลาดทางอารมณ์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญในการบริหารงานเป็นอย่างมากต่อผู้บริหารสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลง ถ้าผู้บริหารขาดการบริหารจัดการทางอารมณ์ที่ดีของตนเองและผู้ร่วมงาน ก็จะไปสู่การเกิดปัญหาในชั้นเรียนกลุ่มคนและระบบการทำงานขององค์กรเป็นอย่างมาก โดยจะส่งผลเสียต่อบุคคลและประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรโดยตรง ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถพัฒนาองค์กรและคนในองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้ ทำให้ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (อิตารัตน์ รัชมี, 2556, หน้า 18)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อที่จะนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการอารมณ์ที่ดี เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และพัฒนาศักยภาพด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อสร้างแรงผลักดันให้การบริหารงานให้พัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 896 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 269 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

ละ 95 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน (proportionate stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ถามครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 4 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่ามีความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน ทางออนไลน์ และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และ ร้อยละ (percentage)

4.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981, p. 195)

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2553, หน้า 316)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.22	0.52	มาก
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.26	0.52	มาก
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.29	0.58	มาก
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.27	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	0.49	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X}=4.29$) รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X}=4.27$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.26$) และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X}=4.22$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านการรับรู้อารมณ์ของตนเอง	4.34	0.48	มาก
2. ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง	4.27	0.50	มาก
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง	4.31	0.44	มาก
4. ด้านการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น	4.17	0.42	มาก
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	4.25	0.48	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.40	มาก

ตารางที่ 2 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการรับรู้อารมณ์ของตนเอง ($\bar{X}=4.34$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง ($\bar{X}=4.31$) ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง ($\bar{X}=4.27$) ด้านการมีทักษะทางสังคม ($\bar{X}=4.25$) และด้านการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ($\bar{X}=4.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ใน
ภาพรวม

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)						
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา					Y _{total}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	
X ₁	0.59**	0.65**	0.67**	0.66**	0.69**	0.77**
X ₂	0.60**	0.79**	0.77**	0.60**	0.91**	0.87**
X ₃	0.52**	0.87**	0.65**	0.44**	0.74**	0.77**
X ₄	0.63**	0.79**	0.69**	0.55**	0.75**	0.81**
X _{total}	0.65**	0.87**	0.77**	0.62**	0.86**	0.89**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=0.89$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับความสัมพันธ์ระดับสูง เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง ($r=0.87$) รองลงมาคือ ด้านการมีทักษะทางสังคม ($r=0.86$) และด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง ($r=0.77$) ส่วนความสัมพันธ์ระดับปานกลาง คือ ด้านการรับรู้อารมณ์ของตนเอง ($r=0.65$) และด้านการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ($r=0.62$)

สรุปและอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านกระตุ้นทางปัญญา รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อำนาจการกระตุ้นทางปัญญาเข้ามาในการบริหารงาน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ใหม่ๆ แนวคิดใหม่ ๆ ที่จะนำเข้ามาปรับเปลี่ยนระบบการทำงานและแนวคิดของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระตุ้นทางปัญญา มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้เกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ วารุณี งอยผาลา (2556, หน้า 13) กล่าวว่า การกระตุ้นทางปัญญานั้น ผู้บริหารต้องใช้ความรู้และความสามารถในการส่งเสริม ชี้แนะ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความตระหนักในการแสวงหาความรู้ใหม่

ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อหาวิธีการสร้างสรรค์พัฒนาให้เกิดความรู้ใหม่ สามารถคิดและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่ม สนับสนุน ให้กำลังใจให้เกิดแรงจูงใจ มีการกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดและหาเหตุผล ทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะร่วมมือร่วมใจแก้ปัญหาด้วยกันจนสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้ ส่งผลให้ผู้บริหารมีการกระตุ้นทางปัญญาสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศสุตา วรรณสินธ์ (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของล้านนา มาปลูก (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการรับรู้อารมณ์ของตนเอง รองลงมาคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง และด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง ด้านการมีทักษะทางสังคม และด้านการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การรับรู้อารมณ์ของตนเอง เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารควรมีเป็นอันดับแรกในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ที่เป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานในปัจจุบัน เพราะการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้นั้น จะสามารถส่งผลให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมทั้งคำพูดและความคิดของตนเองออกมาได้อย่างเหมาะสม ดังที่ ทศนีย์ สุริยะไชย (2554, หน้า 42) กล่าวว่า การรับรู้อารมณ์ของตนเอง เป็นความสามารถของผู้บริหารในการรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้สาเหตุและผลการแสดงออกทางอารมณ์ สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจในคุณค่าและความสามารถของตน ส่งผลให้ผู้บริหารมีการรับรู้อารมณ์ของตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของตะวัน คงหวาน (2560) ได้ศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ ชูมี (2561) ได้ศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความฉลาดทางอารมณ์มีความบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บริหารมีการบริหารจัดการทางอารมณ์ที่ดีของตนเองและผู้ร่วมงาน ก็จะนำไปสู่ผลดีในการพัฒนาศักยภาพของการทำงานของบุคลากรและระบบการทำงานขององค์กรเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาองค์กรและพัฒนาคนในองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ส่งผลให้การทำงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ อิดารัตน์ รัชมี (2556, หน้า 18) กล่าวว่า ความฉลาด

ทางอารมณ์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญในการบริหารงานเป็นอย่างมากต่อผู้บริหารสถานศึกษาบุคลากรเปลี่ยนแปลง ถ้าผู้บริหารขาดการบริหารจัดการทางอารมณ์ที่ดีของตนเองและผู้ร่วมงาน ก็จะไปสู่การเกิดปัญหาในขับเคลื่อนกลุ่มคนและระบบการทำงานขององค์กรเป็นอย่างมาก โดยจะส่งผลเสียต่อบุคคลและประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรโดยตรง ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถพัฒนาองค์กรและคนในองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้ ทำให้ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิชญา กะจะวงษ์ (2556) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ เอกเผ่าพันธุ์ (2556) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยอง โดยภาพมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีทักษะทางสังคมพบว่า มีความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงาน โดยการให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และยกย่องชมเชยให้ผู้ร่วมงานมีกำลังใจในการกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน ส่งผลให้ผู้บริหารเกิดการมีทักษะทางสังคมอีกด้วย เพราะว่าการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น คอยพูดให้กำลังใจผู้อื่น จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เสริมสร้างความร่วมมือ ความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิชญา กะจะวงษ์ (2556) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระหว่าง 0.90 ถึง 0.97 ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกระตุ้นทางปัญญากับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น พบว่า มีความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานตระหนักถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในองค์กร และไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาในองค์กรได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิริยา จันทพันธ์ (2558) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.55 ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาและส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง โดยเฉพาะการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีความเห็นใจผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นก่อนตัดสินใจทำอะไร สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และสามารถขับเคลื่อนกลุ่มคนและระบบการทำงานขององค์กรให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้ในยุคการเปลี่ยนแปลง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงาน ประพฤติตนเป็นที่ไว้วางใจ และนำยอมรับนับถือแก่บุคลากร มีเป้าหมายวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เป็นที่รักและศรัทธาจากบุคลากร

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระตุ้นให้บุคลากร ให้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ในองค์กร เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาในหน่วยงานอย่างเป็นระบบด้วยแนวทางใหม่ ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

2.2 ควรศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

2.3 ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

บรรณานุกรม

- เกตุสุดา วรณสินธ์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: ไทเนรมิต กิจ อินเตอร์ โปรดักส์.
- ตะวัน คงทวน. (2560). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ทัศนีย์ สุริยะไชย. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการตระหนักรู้ในตนเองกับการร่วมรู้สึกในวัยรุ่น. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธิดารัตน์ รัชมี. (2556). ความฉลาดทางอารมณ์กับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ล้านนา มาปลูก. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยา เขต
 สุดิถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. ปริญญานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิริยา จันทพันธ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์
 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. งานนิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วารุณี งอยผาลา. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ครุศา
 สตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี. (2564). บริบทการจัดการศึกษาสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.
 กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). การทรงงานพัฒนาประเทศ
 ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุพิชญา กะจะวงษ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการ
 เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 จันทบุรี เขต 1. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาภรณ์ เอกเผ่าพันธุ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการ
 เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรวรรณ ชูมี. (2561). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของ
 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). Transformational leadership development. Polato, Alto,
 California: Consulting Psychologists.
- Best, J. W. (1981). Research in education (4th ed.). Englewood Cliff: Prentice Hall.
- Goleman, D. (1998). Working with emotional intelligence. New York: Bantam Books.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
 Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610